

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Ion Stan

(art. 190 alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-502/2024

Nr. PIGD 1-21086374-01-Ira-18042024)

Recursul a fost declarat după expirarea termenului legal. Cunoașterea deciziei la data reținerii, invocată de recurent, nu justifică repunerea în termen în circumstanțele cauzei.

01 octombrie 2026

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Ecaterina Arseni

Curtea de apel: Gheorghe Scutelnic, Angela Revenco, Ghenadie Liulca

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Ion Stan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Alexandru Negru,

Sergiu Stratan, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Ion Stan s-a născut în anul 1986 în r-nul Orhei. El a fost apărât de avocații Igor Ciuru și Simion Frumusachi.

2. Ion Stan a fost învinuit că, la 23 mai 2021, în jurul orei 10:00, în municipiul Bălți, prin inducerea în eroare a lui Vitalie Railean, i-a însușit telefonul Samsung Galaxy, evaluat la 9.200 de lei, împreună cu două cartele SIM evaluate la 70 de lei. Ulterior, a gajat telefonul pentru 4.000 de lei la lombardul „Blago”. Prejudiciul material pretins este de 9.270 de lei. Fapta a fost încadrată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

3. În prima instanță, cauza penală a fost examinată în procedură generală, în lipsa lui Ion Stan. Prin încheierea din 09 septembrie 2021, el a fost anunțat în căutare (f.d.144-145), fiind pornit dosar de căutare cu nr. 2021040427(f.d.147). La 28 ianuarie 2022, prin [sentința](#) Judecătorei Bălți, sediul Central, procesul penal, din oficiu a fost încetat în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243/2021 privind amnistia. Cererea părții vătămate de restituire a cheltuielilor de transport de 2.000 de lei a fost lăsată fără examinare, deoarece nu a fost formulată o acțiune civilă și cuantumul cheltuielilor nu a fost dovedit.

4. La 07 februarie 2022, procurorul Tatiana Nadulișneac a declarat apel, solicitând casarea sentinței și condamnarea lui Ion Stan, în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la un an de închisoare. Prin cumularea acestei pedepse cu pedeapsa stabilită prin [sentința](#) Judecătorei Orhei din 5 martie 2020, în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, procurorul a solicitat stabilirea pedepsei definitive de patru ani și șase luni de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

5. La 30 martie 2023, Curtea de Apel Bălți a [admis](#) apelul, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. Ion Stan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate și condamnat la un an de închisoare. Prin cumularea parțială, în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, cu pedeapsa neexecutată stabilită prin sentința din 05 martie 2020, a fixat pedeapsa definitivă de patru ani și trei luni de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Instanța de apel a considerat greșită aplicarea amnistiei, reținând interdicția prevăzută de art. 6 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 243/2021, deoarece Ion Stan beneficiase anterior de trei ori de împăcarea părților. Ea a constatat fapta și vinovăția pe baza declarațiilor părții vătămate și ale martorei Liudmila Ustinova, coroborate cu

celelalte probe. La stabilirea pedepsei, a avut în vedere și săvârșirea faptei în termenul de probă stabilit prin sentința din 05 martie 2020. Decizia motivată a fost pronunțată la 03 mai 2023.

6. La 28 martie 2024, avocatul Simion Frumusachi a declarat recurs în interesul lui Ion Stan, susținând că decizia de apel este arbitrară și se bazează pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, fără a indica expres un temei din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Apărarea invocă o contradicție între motivare și dispozitiv privind data sentinței casate, reținerea eronată a judecării cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în lipsa inculpatului, precum și aplicarea greșită a interdicției de amnistie din art. 6 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 243/2021. În privința amnistiei, susține că instanța a ignorat art. 6 alin. (2) din aceeași lege și efectele liberării de răspundere penală prevăzute de art. 111 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod penal.

7. Urmărirea penală a fost pornită la 23 mai și s-a terminat la 02 iunie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 09 iunie 2021 - 28 ianuarie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 18 februarie 2022 și 30 martie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 18 aprilie 2024.

8. La 18 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. La 30 septembrie 2026 procurorul Liliana Verdeș a depus referință și solicită declararea inadmisibilă a recursului avocatului ca fiind depus peste termen.

9. Anterior, procesul penal în privința lui Ion Stan a fost încetat ca urmare a împăcării părților, în temeiul art. 109 Cod penal, de trei ori: prin ordonanța Procuraturii Centru, Chișinău, din 24 iulie 2013, pentru fapta prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal prin ordonanța Procuraturii Buiucani, Chișinău din 20 februarie 2020, pentru fapta prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal și prin [sentința](#) Judecătoriei Orhei sediul, Central din 05 martie 2020, pentru fapta prevăzută de art. 171 alin. (1) Cod penal. Prin aceeași sentință, acesta a fost recunoscut vinovat de infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal și condamnat la patru ani de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. În temeiul art. 89 alin. (2) lit. a) și art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de trei ani.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Până la 01 septembrie 2023, termenul de recurs era de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Codul de procedură penală nu prevedea repunerea în termen a recursurilor împotriva deciziei instanței de apel, însă Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală prevede în pct. 9 și 25 următoarele:

„9. ... În cazul în care recursul este depus peste termenul prevăzut de lege, instanța este obligată să stabilească motivele întârzierii și, dacă constată motive întemeiate, va trimite recursul pentru judecare.

Motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese. De exemplu, inculpatului i-a fost înmănată mai târziu ... copia de pe sentința tradusă în limba maternă sau în limba pe care o cunoaște.

25. ... Recursul este tardiv atunci când a fost declarat peste termenul stabilit în art. 422 CPP, excepție fiind condițiile repunerii în termen.”

11. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. 422 Cod de procedură penală, în vigoare la data depunerii recursului, termenul de declarare a recursului este de două luni de la data comunicării deciziei integrale. Conform art. XI al Legii nr. 246/2023:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

...

(4) Termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

12. Decizia integrală a Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 03 mai 2023. La acea dată, art. 422 din Codul de procedură penală prevedea un termen de 30 de zile pentru declararea recursului. Potrivit interpretării obligatorii date prin [Hotărârea](#) Curții Constituționale nr. 23 din 05 august 2021, acest termen începe să curgă de la pronunțarea deciziei integrale a instanței de apel. Prin urmare, în prezenta cauză, termenul a început să curgă la 04 mai 2023 și a expirat la 02 iunie 2023. Pentru curgerea termenului de recurs nu conta momentul la care decizia instanței de apel era primită de către recurent, însă acesta putea solicita repunerea în termen (încheierile nr. [1ra-800/2024](#), § 19, sau [1ra-1330/2023](#), § 20).

13. Recursul avocatului Simion Frumusachi a fost depus la 28 martie 2024, după expirarea termenului. Recurentul solicită repunerea în termen, susținând că Ion Stan a aflat despre decizia instanței de apel abia la 13 martie 2024, când a fost reținut.

14. Completul reține că Ion Stan cunoștea despre procesul penal. El a primit rechizitoriul și a luat cunoștință de materialele cauzei penale (f.d. 113). La ședința din 06 iulie 2021, s-a prezentat asistat de avocatul ales Igor Ciuru și a

indicat domiciliul în satul Piatra, raionul Orhei. Ulterior nu s-a mai prezentat. Aducerile silite nu au putut fi executate deoarece lipsea de la domiciliu (f.d. 135–136, 141–142). Prin încheierea din 09 septembrie 2021, a fost anunțat în căutare, iar cauza a fost examinată în lipsa sa (f.d. 144–145, 147).

15. Instanța de apel a încercat în mod repetat să asigure prezența lui Ion Stan. Citațiile au fost restituite cu mențiunea „plecat cu traiul din sat” (f.d. 192, 198, 226), iar aducerea silită nu a putut fi executată, deoarece acesta nu a fost găsit la domiciliu. Potrivit certificatului nr. 456 din 12 septembrie 2022, eliberat de primarul comunei Piatra, Ion Stan nu se afla la acea dată pe teritoriul comunei. Cauza s-a aflat pe rolul instanței de apel mai mult de un an. Deși cunoștea despre proces, Ion Stan nu s-a mai prezentat la ședințele de judecată, nu a comunicat motivul absenței și nici noua adresă la care putea fi citat. În aceste împrejurări, nereușita citării și a aducerii silite nu poate fi atribuită lipsei de diligență a instanței.

16. Aceste împrejurări nu demonstrează că Ion Stan a citit efectiv decizia înainte de reținere. Ele arată însă că procesul îi era cunoscut, că instanța a încercat să îi asigure participarea, că era reprezentat de un avocat ales și că data pronunțării deciziei motivate a fost anunțată în prezența acestuia. Recurentul nu a indicat un impediment obiectiv care să fi împiedicat declararea recursului în termenul ce a expirat la 02 iunie 2023. Simpla împrejurare că Ion Stan afirmă că a aflat despre decizie la reținerea din 13 martie 2024 nu justifică, în condițiile constatate, repunerea în termen. Această apreciere corespunde abordării CSJ în cauzele privind recursuri declarate tardiv de persoane care cunoșteau existența procesului, dar nu au urmărit desfășurarea lui (încheierea nr. [1ra-589/2023](#), § 30).

17. Nici angajarea unui alt apărător după expirarea termenului nu determină curgerea unui nou termen de recurs. Intervenirea unui nou avocat în dosar nu este temei pentru a oferi un nou termen de recurs. Iar solicitarea de repunere în termen a fost formulată pe motivul reținerii condamnatului la data respectivă, nu motivează și nu justifică îndeajuns, temeiul de repunere în termen. Iar contractarea unui nou avocat după expirarea termenului nu determină prelungirea acestuia și nici curgerea unui nou termen de apel. Dacă termenul a expirat pentru inculpat, acesta a expirat și pentru apărătorul contractat ulterior (decizia nr. [4-1re-68/2023](#), § 34; încheierea nr. [1ra-182/24](#), § 24, [nr. 1ra-1049/24](#), § 22). Prin urmare, recursul este tardiv.

18. Completul de asemenea notează că prevederile art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023 nu sunt aplicabile cauzei. Scopul art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023 nu a fost să repună recurenții în termenul de recurs, ci să ofere mai mult timp recurenților pentru a întocmi recursuri conform noilor temeuri de recurs în vigoare începând cu 01 septembrie 2023. Termenul de recurs în această cauză a expirat până la intrarea în vigoare a acestei legi. Un termen de recurs deja expirat nu mai poate fi prelungit printr-o lege nouă, deoarece aceasta aduce atingere principiului securității raporturilor juridice (încheierea nr. [1ra-1330/2023](#), § 24).

19. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Simion Frumusachi, în interesele lui Ion Stan împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Alexandru Negru

Sergiu Stratan

Digitally signed by Bleșceaga Stella
Date: 2026.10.02 16:44:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

